

Vattenmyndigheten
Are Vallin
Tel. direkt: 010-2238583
Mobil: 070-2348988
E-post: are.vallin@lansstyrelsen.se

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11930
40439 Göteborg

Remiss om rapporten **Bedömning av självrening och retention i mark vid prövning av små avlopp - smittskydd och fosfor**

Länsstyrelsen i Kalmar län, tillika Vattenmyndighet för Södra Östersjöns vattendistrikt, har beretts tillfälle att yttra sig i rubricerat ärende med erat diarienummer 3279-17 och lämnar här sitt yttrande.

Vattenmyndigheten anser allmänt att det är bra att frågan om fosforretentionens betydelse utreds. Nationella belastningsberäkningar har hittills inte tagit full hänsyn till fosforretention i mark på grund av att kunskapsläget inte medger kvantifiering. Detta är något som vi som myndighet känner till och försöker beakta i vårt arbete. I den mån kunskapsläget medger är det därför även mycket positivt om fosforretentionen kan vägas in vid bedömning av påverkan på vattenförekomsternas ekologiska status. Sådan kunskap stödjer vattenmyndigheten i sin uppgift att presentera kostnadseffektiva åtgärder.

Det angreppssätt som författarna förespråkar, att låta retentionen ingå i anläggningens funktionsbedömning, har dock principiella problem. En rättssäker tillståndsgivning blir till exempel med nödvändighet svår om anläggningen inte är tydligt avgränsad och funktionen kontrollerbar. Detta medför också höga krav på att en vägledning, eller ett verktyg, för att bedöma retention i enskilda fall är tydligt förankrade i tillräckliga forskningsunderlag. Det är däremot mindre problematiskt att som i ett av WSP med flera nyligen framtaget GIS-verktyg låta retentionen, i form av lite grövre riskkategorier, tillsammans med andra underlag, ingå som stöd i en bedömning av vilken skyddsnivå som krävs.

Vattenmyndigheten anser att,

- Det är svårt att utifrån rapporten bedöma kunskapsläget. Antaganden som ligger till grund för beräkningar behöver vara tydligt grundade och motiverade för att kunna bedömas av granskare. Det är även svårt för läsaren att skilja på författarnas egna åsikter och vilka slutsatser som hämtas från källor.

- De forskningsunderlag som presenteras är delvis ganska ålderstigna, resultaten har stor och ej förklarad variation och det (vilket även påpekas av författarna) råder en grundläggande brist på fältundersökningar. Det är därför vattenmyndighetens bedömning att underlagen inte är tillräckliga för att fullt stödja de slutsatser som görs i rapporten. Att göra en generell underskattning av retentionen löser heller inte detta problem.
- Det är viktigt att inte bara beakta de enskilda utsläppen vid en riskbedömning utan att även ta hänsyn till kumulativa effekter över tid samt belastning/retention från kluster av små avlopp. I de områden där enskilda avlopp är problematiska är detta ofta en vanligare situation än att de små avloppen ligger glest. Den situationen belyses inte i rapporten.
- Det finns ett antal besvärande faktafel i rapporten. Exempelvis anges det felaktigt att små avlopp tillförs punktkällor i SMED:s belastningsberäkningar (bland annat i figur 2 och i det avslutande stycket i rapporten). Det är även ofta svårt att uttyda figurer och tabeller.
- Det är även bekymmersamt att göra analogier mellan självrening av smittämnen och retention av fosfor. Fosfor kommer, till skillnad från smittämnen, inte att brytas ned och försvinna utan kommer att ackumuleras över tid. Fosfor är dessutom en ändlig resurs och det är därför inte oproblematiskt att acceptera tekniklösningar som innebär att fosfor fastläggs i mark.
- De problem som kan uppstå för tillsynsmyndigheten om man ska tillgodoräkna sig retention i mark är otillräckligt behandlade i rapporten.

Sammantaget är det svårt att utifrån rapporten bedöma kunskapsläget och därmed är det även svårt att avgöra möjligheten att bedöma retention för enskilda anläggningar. Vattenmyndigheten anser att det finns behov av mer forskning innan det är möjligt att använda kvantifierad retention i påverkansbedömning i enskilda fall på det sätt som föreslås i rapporten. Även om kunskapsläget förbättras är det dessutom inte principiellt oproblematiskt att låta retentionen ingå vid bedömning av påverkan från enskild avloppsanläggning.

Beslut avseende detta yttrande har fattats av Irene Bohman, Vattenvårdsdirektör för Södra Östersjöns vattendistrikt efter föredragning av Are Vallin, samordnare.

Beslutet är underskrivet digitalt.